SISEMINISTEERIUM

KÄSKKIRI

14.02.2021 nr 1-3/16
muudetud järgmiste käskkirjadega:
15.10.2021 nr 1-3/87
10.11.2022 nr 1-3/81
26.09.2023 nr 1-3/110
18.08.2026 nr 1-3/90

Siseministeeriumi valitsemisala riigihangete läbiviimise kord

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012. a määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 23 lõike 2 punktide 2 ja 14 alusel ning tuginedes riigihangete seaduse § 9 lõikele 3 ja § 42 lõikele 5.

1. ÜLDSÄTTED

1.1. Käesoleva korraga kehtestatakse Siseministeeriumi valitsemisala asutuste (*edaspidi* nimetatud *asutus* või *hankija*) riigihangete kavandamise, läbiviimise ja vastutuse jagunemisega seotud üldised põhimõtted ning valitsemisala kesksete ja ühishangete läbiviimise kord (edaspidi nimetatud *kord*). Kaitsepolitseiameti suhtes kohaldatakse korda kooskõlas julgeolekuasutuste tegevust reguleerivate õigusaktidega, arvestades julgeolekuasutuse eripärasid. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.2. Asutuse riigihangete läbiviimise, kavandamise ning korra rakendamise eest vastutab asutuse juht.

1.3. Käesolevas korras kasutatavad mõisted:

1.3.1. „Riigihange“ on asja ostmine, teenuse tellimine, ideekavandi saamine, ehitustöö tellimine või kontsessioonilepingu sõlmimine hankija poolt.

1.3.2. „Keskne riigihange“ on keskse hankija poolt asutustele asjade ostmine või teenuste tellimine või hankelepingu või raamlepingu sõlmimine asutustele asjade ostmiseks või teenuste või ehitustööde tellimiseks.

1.3.3. “Ühishange” on kahe või enama hankija sõlmitud kokkuleppe alusel korraldatud ühine riigihange, kus üks ühishankes osalevatest hankijatest korraldab volituse alusel riigihanke teise või teiste hankijate eest.

1.3.4. „Kesksete riigihangete kava“ on siseministri või tema volitatud isiku poolt neljaks aastaks kinnitatud kava, milles määratakse kindlaks valitsemisala sisesed kesksed hanked ja kava kinnitamise hetkel teadaolevad valitsemisala sisesed ühishanked, välja arvatud valitsemisala info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonna riigihanked. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.5. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

1.3.6. „Hankekord“ on asutuse juhi poolt kehtestatud käesoleva korra ja riigihangete seadusega (edaspidi *RHS*) kooskõlas olev asutusesisene riigihangete läbiviimise kord.

1.3.7. „Rahvusvahelist piirmäära ületav riigihange“ on riigihange, mille maksumus ületab RHSs sätestatud rahvusvahelist riigihanke piirmäära. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.8. „Lihthanke piirmäära ületav riigihange“ on riigihange, mille maksumus ületab RHSs sätestatud lihthanke piirmäära. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.9. „Hankeplaan“ on asutuse iga-aastane riigihangete läbiviimise kava. *(muudetud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

1.3.10. „Riigihanke alusdokumendid“ on hanketeade, kontsessiooniteade, ideekonkursi kutse, pakkumuse esitamise ettepanek ja kõik hankija koostatud või viidatud muud dokumendid, milles on määratud konkreetse riigihanke üksikasjad, sealhulgas pakkujale või taotlejale esitatud tingimused ja dokumentide esitamise nõuded, tehniline kirjeldus, hankelepingu tingimused ning pakkumuste hindamise kriteeriumid.

1.3.11. „Tehniline kirjeldus“ on hankelepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsusastet kasutades hankija kehtestatud asjade või teenuste omaduste ja neile esitatavate nõuete loetelu või ehitustööde omaduste ja neile esitatavate tehniliste nõuete kogum, mis on koostatud kooskõlas RHSiga ja käesolevas korras sätestatud põhimõtetega.

1.3.12. „Tehnilise kirjelduse eest vastutav isik“ on asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt määratud riigihanke tehnilise kirjelduse koostamise ja sellele eelneva turuanalüüsi läbiviimise eest vastutav isik, kes omab riigihanke objektile vastavas valdkonnas sisulisi teadmisi. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.13. „Riigihanke eest vastutav isik“ on asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt määratud isik, kes viib läbi riigihanke menetluse ja vastutab menetluse õiguspärase läbiviimise eest.

1.3.14. „Turuanalüüs“ on riigihanke ettevalmistamiseks läbiviidav uuring, milles analüüsitakse turu olukorda hankeesemele vastavas valdkonnas ja selgitatakse välja, milliseid tingimusi on ostu tulemuslikuks läbiviimiseks võimalik ja otstarbekas seada, arvestades turul pakutavaid tooteid ja ettevõtjate võimekust ning asjaomast hinnataset. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.15. „Hankeleping“ on asutuse ja ettevõtja vahel sõlmitud rahaliste huvidega seotud leping, sealhulgas kontsessioonileping, mille esemeks on asjad, teenused või ehitustööd. Raamlepingule kohaldatakse hankelepingu sätteid, kui käesolevas korras ei ole sätestatud teisiti.

1.3.16. „Kulujuht“ on asutuse juhi poolt määratud teenistuja, kes saab oma juhtimisotsustega mõjutada ressursside kasutamist ning kes vastutab eelarveliste vahendite sihipärase ja säästliku kasutamise, ostude kavandamise ning andmete hankeplaani esitamise eest temale kinnitatud eelarve piires. *(muudetud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

1.3.17. „Komisjon“ on asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke läbiviimiseks ja riigihankega seotud otsuste langetamiseks moodustatud organ. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.3.18. „Hankelepingu täitmise eest vastutav isik“ on hankelepingus kontaktisikuna määratud isik, kes jälgib, et hankelepingut täidetakse lepingus sätestatud tingimustel.
1.3.19. „Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihange“ on RHS § 169 lõikes 1 nimetatud riigihange.
1.3.20. „Huvide konflikt“ on olukord, kus hankija või tema nimel tegutseva isiku töötajal, ametnikul, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud riigihanke ettevalmistamisse või korraldamisse või kes võib muul moel mõjutada selle riigihanke tulemust, on otseselt või kaudselt finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena.
1.3.21. „Riigihanke erand“ käesoleva korra regulatsiooni mõistes on iga RHS § 11 lõike 1 punktis 20 sätestatud erand või RHS § 170 lõikes 1 sätestatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke erisus.
1.3.22. „Maksumuselt lihthanke piirmäära ületav erand“ on käesoleva korra mõistes erand, mille maksumus algab vastava hankeeseme lihthanke piirmäärast, kaitse- ja julgeolekuvaldkonna erisuste puhul erisus, mille maksumus algab vastava hankeeseme kaitse- ja julgeolekuvaldkonna lihthanke piirmäärast. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

1.4. Hädaolukorra, eriolukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal kohaldatakse käesolevat korda kooskõlas vastavat erikorda või riigi valmisoleku astet reguleerivate õigusaktidega. Nimetatud juhtudel on asutuse juhil õigus kehtestada hangetega seotud töökorralduse osas ajutine asutusesisene erikord kooskõlas riigihangete seadusega ja vastavast erikorrast või riigi valmisoleku astmest tingitud eripäradega. *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81)*

2. NÕUDED ASUTUSE HANKEKORRALE

2.1. Asutuse hankekorras peavad sisalduma vähemalt järgmised asutusesisese töökorralduse ja vastutuse jaotusega seotud põhimõtted, kui need ei ole kindlaks määratud muus organisatsioonisiseses töökorraldust reguleerivas dokumendis:

2.1.1. RHS § 9 lõikes 4 sätestatud regulatsioon, sealhulgas see osa, mille puhul on hankijale jäetud kaalutlusõigus;
2.1.2. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
2.1.3. riigihanke eest vastutava isiku, tehnilise kirjelduse eest vastutava isiku, hankelepingu täitmise eest vastutava isiku (edaspidi koos nimetatud *vastutavad isikud)* määramise ning komisjoni moodustamise põhimõtted, kord, vastutus ja töökorraldus; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
2.1.4. riigihanke alusdokumente ja otsuseid kinnitav ning muutev isik või organ, kelleks võib olla ka komisjon;
2.1.5. lihthanke piirmäära mitteületavate riigihangete läbiviimise kord koos selge vastutuse jaotusega; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
2.1.6. riigihanke erandite, sealhulgas käesoleva korra kohaldamisalasse mittekuuluvate erandite kohaldamise ja kavandamise kord koos selge vastutuse jaotusega;
2.1.7. meetmed huvide konflikti ja korruptsiooniohu ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks riigihankel.

2.2. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

3. RIIGIHANKE KORRALDAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

3.1. Riigihanke korraldamisel on asutus kohustatud järgima riigihangete seadusest tulenevaid üldpõhimõtteid. *(muudetud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
- 3.1.1. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
- 3.1.2. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
- 3.1.3. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
- 3.1.4. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
- 3.1.5. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

3.2. Isikul on kohustus järgida korruptsioonivastases seaduses sätestatud toimingupiiranguid, millest tulenevalt on keelatud riigihankega seotud toimingu või otsuse tegemine, kui:
- 3.2.1. otsus või toiming tehakse isiku enda või temaga seotud isiku suhtes;
- 3.2.2. isik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust;
- 3.2.3. isik on teadlik korruptsiooniohust.

3.3. Pakkumuste hindamisse ei tohi kaasata pakkujaga seotud isikuid ning hankija nimel tegutsev isik ei tohi olla seotud ühegi potentsiaalse pakkujaga viisil, mis kahjustab või võib hakata kahjustama konkurentsi.

3.4. Kui ilmnevad eelnimetatud asjaolud, on isik kohustatud sellest koheselt teavitama asutuse juhti või tema volitatud isikut, kes otsustab isiku taandamise vajalikkuse ja määrab vajadusel uue isiku.

3.5. Kui taandamine ei ole võimalik, peab riigihange olema läbi viidud nii, et igasugune seotusest tulenev eelis, näiteks mingi informatsiooni teadmise kaudu, on täielikult välistatud.

4. VASTUTAVATE ISIKUTE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

4.1. Rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks määratakse asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt nimeliselt riigihanke eest vastutav isik ja tehnilise kirjelduse eest vastutav isik. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

4.2. Kui asutuse hankekorras ei ole määratud teisiti, siis tehnilise kirjelduse eest vastutav isik: *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
- 4.2.1. planeerib riigihanke sisult ühtse tervikuna, eesmärgiga saavutada hankelepingu eseme terviklik majanduslik soodsus ja parim kvaliteet olemasoleva raha eest;
- 4.2.2. viib läbi turuanalüüsi ja koostab riigihanke tehnilise kirjelduse; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
- 4.2.3. vastutab riigihankele esitatud sisuliste tingimuste läbimõelduse, otstarbekuse ja põhjendatuse eest;
- 4.2.4. teeb ettepanekud pakkujate või taotlejate riigihankest kõrvaldamise aluste, kvalifitseerimis-, pakkumuse vastavustingimuste, pakkumuse hindamiskriteeriumite ja sõlmitava hankelepingu sisuliste tingimuste seadmiseks; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
- 4.2.5. kontrollib pakkumuste ning pakkujate või taotlejate sisulist vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele;

4.2.6. esitab komisjonile otsuste tegemiseks ülevaate eeltoodud kontrolli tulemustest koos omapoolsete tähelepanekute ja otsustuskohtadega;
4.2.7. arvestab hankeobjektile tingimuste seadmisel ka vajadusel elutsüklikuludega ja hilisemate ülalpidamis- ja hoolduskuludega ning võimalike tulevikus tekkivate kohustustega;
4.2.8. viib vajadusel läbi riigihanke tulemuslikkuse analüüsi.

4.3. Kui asutuse hankekorras ei ole määratud teisiti, siis riigihanke eest vastutav isik: *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
4.3.1. viib läbi riigihanke ja vastutab riigihanke õiguspärase läbiviimise eest;
4.3.2. valmistab turuanalüüsi, tehnilise kirjelduse ja komisjoni ettepanekute alusel ette riigihanke alusdokumendid; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
4.3.3. kontrollib koostöös tehnilise kirjelduse eest vastutava isikuga oma pädevuse ulatuses pakkujate või taotlejate ning pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning esitab komisjonile otsuste tegemiseks ülevaate eeltoodud kontrolli tulemustest koos omapoolsete ettepanekute ja otsustuskohtadega;
4.3.4. protokollib komisjoni koosolekud ja valmistab ette riigihankega seotud otsused;
4.3.5. läbirääkimistega riigihanke korral osaleb läbirääkimistel või dialoogis;
4.3.6. korraldab riigihankele esitatud küsimuste tähtaegse vastamise ning vajadusel nõuab pakkujatelt või taotlejatelt täiendavaid selgitusi, andmeid või dokumente;
4.3.7. vastutab kõikide riigihangete registri toimingute, registrikannete ja dokumentide (sh teadete ja aruannete) tähtaegse ja õiguspärase esitamise eest ning riigihankega seotud dokumendihalduse eest;
4.3.8. nõustab komisjoni liikmeid RHSga seotud küsimustes;
4.3.9. omab õigust nõuda riigihanke läbiviimisega seotud isikutelt seadustest kinnipidamist ning otsuste ja tingimuste läbimõeldust, terviklikkust ja kvaliteeti;
4.3.10. esindab asutust riigihangetega seotud vaidlustustel vaidlustuskomisjonis või kohtumenetluses, kui asutuse juht või tema poolt volitatud isik ei ole andnud sellekohast volitust teisele isikule.

4.4. Kui asutuse hankekorras ei ole määratud teisiti, siis hankelepingu täitmise eest vastutav isik: *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
4.4.1. osaleb vajadusel lepingutingimuste sisulisel ettevalmistamisel; *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81)*
4.4.2. jälgib, et sõlmitud hankelepingut täidetakse lepingus sätestatud tingimustel;
4.4.3. teavitab viivitamatult riigihanke eest vastutavat isikut lepingu täitmisel tekkinud probleemidest, millel on mõju lepingu kohasele täitmisele;
4.4.4. teavitab viivitamatult riigihanke eest vastutavat isikut lepingu lõppemisest, et oleks tagatud riigihangete registrisse registrikannete õigeaegne esitamine.

4.5. Maksumuselt lihthanke piirmäära ületavate erandite kohaldamisel määratakse asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt nimeliselt riigihanke eest vastutav isik ja tehnilise kirjelduse eest vastutav isik. Vastutavate isikute õigused ja kohustused kohalduvad eranditele ulatuses, mis on erandi olemusest tulenevalt võimalik ja asjakohane. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

5. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

6. RIIGIHANGETE PLANEERIMINE

6.1. Lihthanke piirmäära ületavate riigihangete läbiviimine toimub asutuse hankeplaani alusel. Riigihankeid võib erandkorras läbi viia hankeplaani väliselt, kui asutuse hankekorras on selline võimalus ette nähtud. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

6.2. Pärast asutuse eelarve kinnitamist on asutuse juht või tema volitatud isik kohustatud kinnitama asutuse hankekorras nimetatud tähtajaks hankeplaani.

6.3. Hankeplaanis peavad sisalduma eelarveaastaks planeeritud, vähemalt lihthanke piirmäära ületavad riigihanked, asutuse poolt läbiviidavad kesksed hanked ja ühishanked. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

6.4. Hankeplaanis peavad sisalduma vähemalt järgmised hankeplaani koostamise hetkel teadaolevad andmed:
6.4.1. riigihanke objekt;
6.4.2. riigihanke eeldatav maksumus;
6.4.3. kavandatav riigihanke menetluse liik;
6.4.4. eeldatav riigihanke väljakuulutamise aeg vähemalt kvartali täpsusega;
6.4.5. planeeritav lepingu kehtivusaeg vähemalt aasta täpsusega;
6.4.6. rahastamisallikas;
6.4.7. riigihanke eest vastutav isik ja tehnilise kirjelduse eest vastutav isik, kui asutuse korra kohaselt ei määrata vastutavaid isikuid muul viisil, nt asutuse juhtimis-, projektijuhtimis- või dokumendihaldustarkvaras või muu dokumendiga. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

6.5. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

6.6. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

6.7. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*

7. RAHVUSVAHELIST PIIRMÄÄRA ÜLETAVATE RIIGIHANGETE LÄBIVIIMINE *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.1. Rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke algatamise ja läbiviimise aluseks on asutuse juhi või tema poolt volitatud isiku kirjalik otsus. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.1.[1] Rahvusvahelist piirmäära ületavate riigihangete läbiviimiseks moodustatakse asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt komisjon, keda esindab ja kelle tööd juhib komisjoni esimees. *(lisatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.2. Rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke alusdokumendid ja riigihankega seotud otsused peavad olema kinnitatud asutuse juhi või tema volitatud isiku poolt, kelleks võib olla ka komisjon. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.3. Siseministeeriumil on õigus määrata rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke hankekomisjoni oma esindaja, teavitades sellest asutust. *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81 ja ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.4. Rahvusvahelist piirmäära ületava riigihanke tingimuste või alusdokumentide koostamisele peab eelnema turuanalüüsi läbiviimine kooskõlas riigihangete seadusega. *(muudetud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110 ja ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.5. Turuanalüüsi eesmärk on saada täpsem ülevaade turul pakutavast, teha selgeks võimalikud pakkujad, nende võimekus ja vajadusel usaldusäärsus ning võimalik hinnatase, koguda vajalikku infot aja- ja asjakohase tehnilise kirjelduse koostamiseks, et luua eeldused parima hinna ja kvaliteediga tulemuse saavutamiseks. Kui see on tulenevalt riigihanke objektist asjakohane, loetakse turuanalüüsiks ka asutuse poolt kuni viimase kolme aasta jooksul sarnaste tingimuste alusel läbiviidud ostu. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.6. Turuanalüüsi tegemisel võib hankija konsulteerida asjaomases valdkonnas tegutsevate isikute ja ettevõtjatega, võttes arvesse RHSs sätestatud turu-uuringut käsitlevaid sätteid. *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81 ja ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.7. Turuanalüüsi tulemus koostatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning sellest peavad välja tulema vähemalt järgmised turuanalüüsi läbiviimise tulemusel teadaolevad asjakohased andmed: *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.7.1. hankija vajadusele vastavad asjad, teenused, ehitustööd (edaspidi koos nimetatud *tooted*) või esialgne tehniline kirjeldus;
7.7.2. võimalikud ettevõtjad, kes pakuvad turul eelnimetatud tooteid;
7.7.3. esialgsed ettepanekud ettevõtjatele esitatavatest nõuetest või ettevõtjate valiku kriteeriumitest, kui neid kavatsetakse seada;
7.7.4. ettevõtjad, kes eeldatavalt vastavad eeltoodud tingimustele;
7.7.5. eeldatav tarneaeg;
7.7.6. eeldatav maksumus;
7.7.7. kui toode on seotud hilisemate kuludega siis ka toote elutsükli eeldatavad kulud;
7.7.8. allikad, mida on turuanalüüsi koostamisel kasutatud või millele tuginetud (nt messid, veebilehed, varasemad riigihanked, sh erandid või punktis 7.6 nimetatud konsultatsiooni tulemused jms); *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
7.7.9. turuanalüüsi koostamise kuupäev ja koostaja nimi. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.8. Kui turuanalüüsina käsitletakse kuni viimase kolme aasta jooksul sarnaste tingimuste alusel läbiviidud ostu, tuuakse turuanalüüsi tulemuses eelnimetatud andmetest välja vaid eelneva ostuga seotud dokumentides mittesisaldunud või kaasajastamist vajavad andmed, sealhulgas võimalik hinnamuutus. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.9. Riigihanke tehniline kirjeldus peab tagama ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihanke avamisel konkurentsile.

7.10. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

7.11. Kõik riigihanke ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud dokumendid, sealhulgas turuanalüüs ja pakkumused koostatakse vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas

vormis ja säilitatakse kooskõlas õigusaktidega. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8. VALITSEMISALA KESKSED JA ÜHISHANKED *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8.1. Valitsemisala keskne riigihange ja keskne hankija ning valitsemisala ühishange ja ühishanget läbiviiv asutus määratakse valitsemisala kesksete riigihangete kavas (v.a punktis 8.2 nimetatud hanked). Keskne või ühishange võib olla määratud üksnes ka riigihanget korraldava asutuse hankeplaanis. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8.2. Valitsemisala info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi *IKT*) valdkonna riigihangete keskne hankija on Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (edaspidi *SMIT*), kelle ülesandeks on ministeeriumi valitsemisala IKT valdkonna riigihangete läbiviimine SMIT põhimääruses nimetatud ulatuses, kui ministeeriumi valitsemisala asutus ei ole erandkorras ning kooskõlastatult SMITiga[1] otsustanud viia IKT valdkonna riigihanke läbi iseseisvalt või ühiselt koos teiste hankijatega.

8.3. IKT kesksed riigihanked viiakse läbi SMITi hankeplaani alusel. SMIT peab hankeplaani koostamisel arvestama asutuste ostuvajadustega ning andma neile piisava aja SMITi hankeplaani sisendi esitamiseks. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8.4. Keskse riigihanke läbiviimise eest vastutab keskne hankija. Ühishanke läbiviimise eest vastutavad hankijad solidaarselt.

8.5. Keskse riigihankega või ühishankega liituvad asutused juhul, kui ostuvajadused on sarnased ja riigihangete ühildamine on võimalik, põhjendatud, otstarbekas ja võib viia parema tulemuseni, kui riigihanget üksi läbi viies.

8.6. Kesksete riigihangete kavas nimetatud keskse riigihanke läbiviimine on kesksele hankijale kohustuslik. Ühishanke läbiviimine ei ole kohustuslik kui ühishanget läbi viiva asutuse enda vajaduse maht on väiksem kui lihthanke piirmäär. Eeltoodud asjaolu ilmnemisest teavitab ühishanget läbi viima määratud asutus viivitamatult ühishankes osaleda soovinud asutusi. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8.7. Kesksete riigihangete ja ühishangete läbiviimiseks moodustatavasse komisjoni kuulub üldjuhul üks liige igast riigihankega liitunud asutusest, kes esindab riigihankega liitunud asutuse huve. Asutusel on õigus komisjoni liiget mitte nimetada.

8.8. Keskset riigihanget või ühishanget korraldav asutus teavitab asjakohaseid valitsemisala asutusi riigihanke ettevalmistamisest ja riigihanke esialgsetest planeeritavatest tingimustest ning annab asutustele piisava aja osalemissoovi, sisuliste ning põhjendatud ettepanekute ja -ostuvajaduste esitamiseks ning komisjoni liikme nimetamiseks. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

8.9. Keskset riigihanget või ühishanget korraldav asutus on kohustatud riigihankega liituvate asutuste poolt esitatud asjakohaste ettepanekutega arvestama või põhjendama nendega mittearvestamist.

---

[1] Kuna RHS § 4 punktis 10 sätestatud keskse hankija mõiste ja § 42 sätestatud kesksete riigihangete regulatsioon on seotud riigihangete korraldamisega, ei laiene antud nõue seadusest tulenevatele riigihanke eranditele.

8.10. Kesksete riigihangete kavas nimetatud keskse riigihankega liitumiseks ja asutuse nimel lepingu sõlmimiseks ei ole kesksele hankijale volikirja esitamine vajalik.

9. KAITSE- JA JULGEOLEKUVALDKONNA RIIGIHANGETE LÄBIVIIMINE

9.1. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanked viiakse läbi RHS sätestatud korras ja nende suhtes kohalduvad kõik käesolevas korras riigihangetele esitatud nõuded.

9.2. Riigihangete puhul, mis sisaldavad või on seotud riigisaladuse või salastatud välisteabega või muu kaitset vajava teabega, märgitakse dokumentidesse ka õigusaktidest tulenev teabe salastamise või kaitsmise alus ning nimetatud dokumente menetletakse kooskõlas vastavate õigusaktidega.

10. RIIGIHANKE ERANDID

10.1. Riigihanke erandi kohaldamisel on hankija kohustatud tegutsema kontrollitavalt ja proportsionaalselt, vältima huvide konflikti, tagama riigi rahaliste vahendite otstarbeka kasutamise, tagama kaitsmist vajava teabe kaitse ning tehtavate otsuste ja toimingute kooskõla kehtivate õigusaktidega. *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81)*

10.2. Pärast asutuse eelarve kinnitamist kinnitab asutuse juht või tema volitatud isik asutuse hankekorras nimetatud vormil ja tähtajaks asutusesisese riigihangete erandite kava(d), milles sisalduvad vähemalt maksumuselt lihthanke piirmäära ületavad erandid. Kava(de)le tagatakse teadmisvajadusel põhinev juurdepääs. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.3. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.4. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.5. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.6. Riigihanke erandi kohaldamise aluseks olevad kaalutlused ja põhjendused peavad olema fikseeritud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, arvestades muuhulgas korra punktis 9.2 esitatud nõudeid.

10.7. Punktis 10.11 nimetatud erandi otsusele peab eelnema turuanalüüsi läbiviimine tingimusel, et seeläbi ei satuks ohtu kaitsmist vajav teave. Turuanalüüsi tulemus peab olema vormistatud korra punktide 7.4-7.8 kohaselt, arvestades muuhulgas korra punktis 9.2 esitatud nõudeid. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.8. Riigihanke erandi kohaldamisel tuleb võimaluse korral võtta võrdlevad pakkumused ning pakkumuste koostamiseks tuleb ettevõtjatele jätta mõistlik aeg, arvestades lepingu eseme keerukust. Juhul, kui ostu spetsiifikast või teabe kaitse vajadustest tulenevalt ei ole võimalik võrdlevaid pakkumusi võtta, tuleb seda erandi kohaldamise otsuses põhjendada. *(muudetud ministri 10.11.2022 käskkirjaga nr 1-3/81 ja ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.9. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.10. Riigihanke erandi alusel sõlmitav leping peab olema sõlmitud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kui selle maksumus on võrdne või suurem kui 20 000 eurot käibemaksuta. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.11. Maksumuselt lihthanke piirmäära ületavate erandite kohaldamise otsustab asutuse juht või tema poolt volitatud isik kirjaliku otsusega, milles on mh määratud korra punktis 4.5 nimetatud vastutavad isikud ja vajadusel komisjon. *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.12. Kõik riigihanke erandi kohaldamisega seotud dokumendid, sealhulgas pakkumused ja pakkumuse esitamise ettepanekud koostatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja säilitatakse kooskõlas õigusaktidega. Riigisaladust ja tundlikku teavet sisaldavate dokumentide puhul tuleb arvestada ka punktis 9.2 esitatud nõudeid.

10.13. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.14. RHS § 11 lõikes 1 punktis 20 nimetatud erandi puhul, selles osas, kus hankelepingu sõlmimine või ideekonkursi korraldamine RHSis sätestatud korras kohustaks hankijat avaldama teavet, mida ta peab riigi oluliste julgeolekuhuvide vastaseks, või erandi kohaldamine on otseselt vajalik riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks tingimusel, et julgeolekuhuve ei saa tagada vähem sekkuvate meetmetega ja RHS § 170 lõike 1 punktis 3 nimetatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonna erisuste korral, mille puhul RHS kohaldamine kohustaks hankijat andma teavet, mida ta peab riigi oluliste julgeolekuhuvide vastaseks (edaspidi koos nimetatud *riigi olulise julgeolekuhuvi erandid*) kohaldamisel tuleb järgida ka alljärgnevaid põhimõtteid:

Riigi oluliste julgeolekuhuvide erandite kohaldamine

10.15. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.16. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.17. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.18. Riigi oluliste julgeolekuhuvide erandi kohaldamise otsuses või sellega seotud dokumentides peavad olema esitatud asjakohased kaalutlused ja põhistatud asjaolud, mille põhjal on võimalik järeldada, et erandi kohaldamine on otseselt vajalik riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks[2], näiteks: *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

- 10.18.1. viide seadusest tulenevale erandi kohaldamise õiguslikule alusele;
- 10.18.2. peamised tingimused, millele lepingu ese peab vastama või tehniline kirjeldus;
- 10.18.3. põhjendus, kuidas erandi kohaldamine tagab riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmise ning miks ei ole olulisi julgeolekuhuve võimalik kaitsta vähem piiravate meetmetega (nt piiratud hankemenetluse või kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke läbiviimine); *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*
- 10.18.4. kaitstava teabe, mille avaldamine ohustab riigi olulist julgeolekuhuvi, kirjeldus, sealhulgas objektiivselt tuvastatud riigi olulised julgeolekuhuvid

[2] Riigi oluliste julgeolekuhuvide erandi kohaldamise kaalutluste koostamisel on hankijale abiks korra Lisas 2 toodud metoodika.

koos põhjenduste ja faktiliste asjaoludega; *(muudetud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.18.5. selgitus, kellele ja millistel põhjustel teavet ei tohi avaldada;

10.18.6. kas erand on seotud kaitsmist vajava teabega, riigisaladuse või salastatud välisteabega (põhjendus ja viide seadusest tulenevalt alusele);

10.18.7. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

10.19. Käesolevas korras sätestatud põhimõtted kohalduvad ka juhul, kui kooskõlas RHSiga kavatsetakse riigi oluliste julgeolekuhuvide erandi alusel sõlmitud lepingu alusel teha täiendavaid oste.

11. *(kehtetuks tunnistatud ministri 18.08.2026 käskkirjaga nr 1-3/90)*

12. RAKENDUSSÄTTED

12.1. Tunnistan kehtetuks siseministri 17. aprilli 2019. a käskkirja nr 1-3/36 „Siseministeeriumi valitsemisala riigihangete läbiviimise kord“.

12.2. Asutustel viia hankekorrad kooskõlla käesoleva korraga. Käesoleva korra ja asutuse hankekorra vastuolu korral või juhul, kui asutus ei ole viinud asutuse hankekorda käesoleva korraga kooskõlla, kohaldatakse käesolevat korda.

12.3. Korra täitmist kontrollib Siseministeeriumi õigusosakond.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristian Jaani
siseminister

Lisa. *(kehtetuks tunnistatud ministri 26.09.2023 käskkirjaga nr 1-3/110)*
Lisa 2. Metoodika oluliste julgeolekuhuvide määratlemiseks riigihankel *(kinnitatud ministri 15.10.2021 käskkirjaga nr 1-3/87)*